रेलवे भर्ती बोर्ड / RAILWAY RECRUITMENT BOARDS
सीईएन - 04/2026 - जेई, डीएमएस, सीएमए - CEN - 04/2026 - JE, DMS, CMA

Test Date	27/10/2026
Test Time	12:45 PM - 2:15 PM
Subject / Exam Group	RRB JE DMS CMA CBT I

*** Note**
Correct Answer will carry 1 mark per Question.
Incorrect Answer will carry 1/3 Negative mark per Question.

1. Options shown in green color with a tick icon are correct.
2. Chosen option on the right of the question indicates the option selected by the candidate.

Section : **RRB JE DMS CMA CBT I**

Q.1 ₹31500 चे तीन भाग अशा प्रकारे करा की पहिल्या भागाचा अर्धा, दुसऱ्या भागाचा एक चतुर्थांश आणि तिसऱ्या भागाचा एक अष्टमांश समान असतील. तर पहिला भाग (₹ मध्ये) काढा.

Ans
✗ 1. 4600
✗ 2. 4400
✗ 3. 4200
✓ 4. 4500

Q.2 174 हे एका विशिष्ट तर्कानुसार 81 शी संबंधित आहे. त्याच तर्कानुसार 196 हे 92 शी संबंधित आहे. त्याच तर्कानुसार खालीलपैकी कशाशी 324 संबंधित आहे?
(टीपः संख्यांचे त्यांच्या घटक अंकांमध्ये विभाजन न करता संपूर्ण संख्यांवर क्रिया केल्या पाहिजेत. उदा. 13 - 13 वर क्रिया केल्या जाऊ शकतात जसे की 13 शी बेरीज / 13 तून वजाबाकी /13 शी गुणाकार. 13 ला 1 आणि 3 मध्ये विभाजित करणे आणि नंतर 1 आणि 3 वर गणिती क्रिया करणे यास परवानगी नाही.)

Ans
✓ 1. 156
✗ 2. 237
✗ 3. 298
✗ 4. 195

Q.3 जर $\sec^2\alpha + \tan^2\alpha = \frac{5}{3}$ असल्यास, $\tan 2\alpha$ चे मूल्य किती असेल?

Ans
✓ 1. $\pm\sqrt{3}$
✗ 2. ± 1
✗ 3. $\pm\frac{1}{\sqrt{3}}$
✗ 4. 0

Q.4 $\frac{1}{\cos^2 80^\circ} - \tan^2 80^\circ$ ची किंमत काढा.

Ans
✓ 1. 1
✗ 2. $\cot^2 40^\circ$
✗ 3. 0
✗ 4. $\cot^2 160^\circ$

Q.5 एका विद्यार्थ्याने एका पदार्थाची पाण्यात चाचणी केली आणि त्याला असे आढळले की तो निळ्या लिटमस कागदाला लाल करतो आणि विद्युत वाहकता वाढवतो. त्या पदार्थाची सर्वात संभाव्य ओळख कोणती?

Ans
✔ 1. आम्ल
✘ 2. उदासीन पदार्थ
✘ 3. क्षार
✘ 4. आम्लारी

Q.6 **Homologous series have the same:**

Ans
✘ 1. Number of carbon atoms
✘ 2. Molecular formula
✘ 3. Molecular mass
✔ 4. General formula

Q.7 $\frac{\left\{\left(\frac{2}{3}-\frac{1}{5}\right)^3+\left(\frac{1}{5}-\frac{1}{4}\right)^3+\left(\frac{1}{4}-\frac{2}{3}\right)^3\right\}}{\left\{\left(\frac{2}{3}\right)^2-\left(\frac{1}{5}\right)^2\right\}^3+\left\{\left(\frac{1}{5}\right)^2-\left(\frac{1}{4}\right)^2\right\}^3+\left\{\left(\frac{1}{4}\right)^2-\left(\frac{2}{3}\right)^2\right\}^3}$ चे मूल्य किती असेल?

Ans
✘ 1. 1
✘ 2. $1\frac{7}{60}$
✘ 3. $5\frac{13}{125}$
✔ 4. $2\frac{114}{143}$

Q.8 उत्तरेकडील मैदानी प्रदेशातील जुन्या गाळाच्या भूभागात, जी पूरमैदानाच्या वर मजगीसारखी वैशिष्ट्ये तयार होतात, त्यात स्थानिक पातळीवर _____ म्हणून ओळखले जाणारे कॅल्शिअमयुक्त चुन्याचे खडे आढळतात.

Ans
✘ 1. कल्लर
✘ 2. भूर
✔ 3. कंकर
✘ 4. रेह

Q.9 जेव्हा एखादा जैवअविघटनशील पदार्थ पृथ्वीवर प्रदीर्घ काळासाठी तसाच राहतो, तेव्हा काय घडते?

Ans
✘ 1. जवळील सजीव प्राण्यांच्या जीवनमानाचा दर्जा सुधारतो
✔ 2. प्रदूषण निर्माण होते आणि परिसंस्थेतील घटकांना हानी पोहोचते
✘ 3. पर्यावरणातील जलचक्राला चालना मिळते
✘ 4. जमिनीतील पोषक तत्वे वाढवते आणि पर्यावरणीय आरोग्याला चालना मिळते

Q.10 अथर्वला 20 तासांत अमृतसरला पोहोचण्यासाठी 918 km प्रवास करायचा आहे. तो पहिल्या 7 तासांसाठी 65 km/h वेगाने प्रवास करतो आणि त्यानंतर पुढील 183 km अंतर 61 km/h वेगाने कापतो. तर अमृतसरला ठीक 20 तासांत पोहोचण्यासाठी त्याने उर्वरित अंतरासाठी किती वेगाने प्रवास केला पाहिजे?

Ans
✘ 1. 24 km/h
✘ 2. 32 km/h
✘ 3. 36 km/h
✔ 4. 28 km/h

Q.11 पेट्रोलची किंमत (प्रति लिटर) 52% ने वाढते. पेट्रोलवरील एकूण खर्च केवळ 14% ने वाढावा यासाठी त्याच्या वापरामध्ये किती टक्के बदल करावा लागेल?

Ans
✘ 1. 30% ने वाढवावा लागेल
✘ 2. 10% ने वाढवावा लागेल
✘ 3. 20% ने कमी करावा लागेल
✔ 4. 25% ने कमी करावा लागेल

Black Book

Q.12 खाली दिलेल्या दोन जोड्यांमध्ये ज्या प्रारूपाचे अनुसरण केले आहे, त्याच प्रारूपाचे अनुसरण करणारी जोडी पर्यायांमधून निवडा. दोन्ही जोड्या एकाच प्रारूपाचे अनुसरण करतात.

GLR : EJV
MTS : KRW

Ans
- ✗ 1. JMN : HLR
- ✓ 2. LHO : JFS
- ✗ 3. MXP : KZT
- ✗ 4. KKJ : IIM

Q.13 लोखंडासाठी (Iron) वापरली जाणारी Fe ही संज्ञा (symbol) कशावरून घेण्यात आली आहे?

Ans
- ✗ 1. लोखंडाच्या रंगावरून
- ✓ 2. त्याच्या 'फेरम' या लॅटिन नावावरून
- ✗ 3. फेरेट नावाच्या त्याच्या धातुकावरून
- ✗ 4. फ्रान्स देशावरून, कारण ते तिथे पहिल्यांदा सापडले होते.

Q.14 भारताच्या संविधानातील अनुच्छेद 21 हा कोणत्या हक्काशी संबंधित आहे?

Ans
- ✓ 1. जीवित व व्यक्तीगत स्वातंत्र्य यांचे संरक्षण
- ✗ 2. समानतेचा हक्क
- ✗ 3. धर्म स्वातंत्र्याचा हक्क
- ✗ 4. शिक्षणाचा हक्क

Q.15 सरळरूप द्या.
$100 - [20 + 5 \times (4^2 - 6)]$

Ans
- ✗ 1. 40
- ✓ 2. 30
- ✗ 3. 29
- ✗ 4. 33

Q.16 382 m लांबीची एक ट्रेन 72 km/h या वेगाने धावत 30 सेकंदात एक प्लॅटफॉर्म ओलांडते. तर प्लॅटफॉर्मची लांबी (m मध्ये) काढा.

Ans
- ✗ 1. 216
- ✗ 2. 217
- ✗ 3. 215
- ✓ 4. 218

Q.17 एका नियंत्रित प्रयोगशाळेतील प्रयोगात, एक ड्रोन घन वायूने भरलेल्या बंद टाकीवर स्थिर तरंगत असतो. जसे ड्रोनचे रोटर्स वेगवान होतात, तसे त्याचे एकूण वस्तुमान न बदलताही, ड्रोन अनपेक्षितपणे वर जाऊ लागतो. न्यूटनचा तिसरा नियम आणि ड्रोन व वायू यांच्यातील क्रिया-प्रतिक्रिया जोड्यांच्या स्वरूपानुसार, ड्रोनच्या वरच्या दिशेने होणाऱ्या हालचालीचे सर्वोत्तम स्पष्टीकरण कोणते आहे?

Ans
- ✓ 1. रोटर्स घन वायूला खाली ढकलतात आणि तो वायू ड्रोनवर तितकेच वरच्या दिशेने बल लावतो, ज्यामुळे तो वर जातो.
- ✗ 2. घन वायूवर रोटर्सचा परिणाम होत नाही, त्यामुळे ड्रोन केवळ अंतर्गत यंत्रणेमुळेच वर जातो.
- ✗ 3. ड्रोन स्वतःच्या वर आणि खाली दाबाचा फरक निर्माण करतो, परंतु वायूवर रोटर्सकडून कोणतेही थेट बल कार्य करत नाही.
- ✗ 4. ड्रोन वायूशी अन्योन्यक्रिया न करता स्वतःला वर खेचतो, त्यामुळे कोणतेही प्रतिक्रिया बल कार्यरत नसते.

Q.18 PQRS या चौरसाच्या PQ, QR, RS आणि SP या बाजूंवर अनुक्रमे M, N, X आणि T हे बिंदू आहेत. जर MNXT हा देखील एक चौरस असेल आणि त्याचे क्षेत्रफळ PQRS च्या क्षेत्रफळाच्या 74.5% असेल, तसेच XR > MQ असेल, तर MQ : XR चे गुणोत्तर काढा.

Ans
- ✗ 1. 4 : 5
- ✗ 2. 5 : 14
- ✗ 3. 2 : 15
- ✓ 4. 3 : 17

Black Book

Q.19 खालील शब्दांवर आधारित हा प्रश्न आहे.
(डावी बाजू) OPT DOG NOD HAT (उजवी बाजू)
इंग्रजी वर्णक्रमानुसार, उजवीकडून तिसऱ्या शब्दातील तिसरे अक्षर आणि डावीकडून पहिल्या शब्दातील पहिले अक्षर यांच्या दरम्यान किती अक्षरे असतील?

Ans
✗ 1. 8
✗ 2. 10
✓ 3. 7
✗ 4. 6

Q.20 The release of a mature egg every month from an ovary in human females is called _____.

Ans
✗ 1. Menstruation
✓ 2. Ovulation
✗ 3. Implantation
✗ 4. Fertilization

Q.21 18 Ω, 28 Ω आणि 36 Ω चे तीन विद्युतरोध समांतर मांडणीत जोडले असतील, तर परिणामी रोध _____ असेल.

Ans
✗ 1. 27.33 Ω
✓ 2. 8.40 Ω
✗ 3. 8.20 Ω
✗ 4. 82.00 Ω

Q.22 m ची कोणती किंमत खालील समीकरणाचे समाधान करते?

$$\left(\frac{11}{4}\right)^{11} \times \left(\frac{4}{11}\right)^{12} \times \left(\frac{11}{4}\right)^{5} = \left(\frac{4}{11}\right)^{7m+17}$$

Ans
✗ 1. -5
✗ 2. -15
✓ 3. -3
✗ 4. -4

Q.23 During which stage of the water cycle does water vapor change into liquid form, often leading to cloud formation?

Ans
✗ 1. Transpiration
✗ 2. Evaporation
✗ 3. Precipitation
✓ 4. Condensation

Q.24 पुढील सहा दशांश संख्यांची सरासरी किती असेल: 1.2, 2.4, 3.6, 4.8, 5.0, आणि 6.0? (दोन दशांश स्थानांपर्यंत मर्यादित करा))

Ans
✗ 1. 3.60
✗ 2. 4.25
✗ 3. 2.83
✓ 4. 3.83

Q.25 Who serves as the Chairperson of the National Disaster Management Authority (NDMA) as per the Disaster Management Act, 2005?

Ans
✓ 1. Prime Minister of India
✗ 2. Union Home Minister
✗ 3. Cabinet Secretary
✗ 4. Chairperson, NITI Aayog

Black book

Q.26 12 खुर्च्या आणि 5 टेबलांची किंमत ₹6,300 आहे आणि 12 खुर्च्या आणि 4 टेबलांची किंमत ₹5,100 आहे. तर 4 खुर्च्या आणि 17 टेबलांची किंमत किती असेल?

Ans
- ✗ 1. ₹20,502
- ✗ 2. ₹20,498
- ✓ 3. ₹20,500
- ✗ 4. ₹20,503

Q.27 उच्च ओलावा टिकवून ठेवण्याच्या क्षमतेसाठी आणि कापूस लागवडीसाठी योग्यतेसाठी महत्त्वपूर्ण मानली जाणारी काळी मृदा, प्रामुख्याने दख्खनच्या लाव्हा खडकांच्या अपक्षयापासून तयार होते. ही मृदा भारताच्या कोणत्या प्रदेशात आढळते?

Ans
- ✗ 1. गंगा-सिंधूंचे मैदान
- ✗ 2. थारचे वाळवंट
- ✗ 3. पूर्व हिमालय
- ✓ 4. दख्खनचे पठार

Q.28 खालीलपैकी कोणता पर्याय हा नेता आणि त्याने स्थापन केलेल्या संस्थेशी योग्य जुळतो?

Ans
- ✓ 1. सर सय्यद अहमद खान - अलिगढ चळवळ
- ✗ 2. ज्योतिराव फुले - परमहंस मंडळी
- ✗ 3. स्वामी विवेकानंद - आर्य समाज
- ✗ 4. एम. जी. रानडे - ब्राह्मोसमाज

Q.29 रवींद्रनाथ टागोर यांना कोणत्या वर्षी साहित्यातील नोबेल पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले होते?

Ans
- ✗ 1. 1915
- ✓ 2. 1913
- ✗ 3. 1917
- ✗ 4. 1919

Q.30 **If 40% of a number is added to 120, then the result is the same number. 80% of the same number is:**

Ans
- ✓ 1. 160
- ✗ 2. 120
- ✗ 3. 180
- ✗ 4. 140

Q.31 इंग्रजी वर्णक्रमानुसार दिलेल्या मालिकेत प्रश्नचिन्हाच्या (?) जागी खालीलपैकी कोणता पर्याय येईल?

LIF, SPM, ZWT, GDA, ?

Ans
- ✗ 1. OLI
- ✓ 2. NKH
- ✗ 3. OKH
- ✗ 4. NJI

Q.32 एका वर्गातील विद्यार्थ्यांनी गणितात मिळवलेले सरासरी गुण 63 होते. मुलांनी मिळवलेले सरासरी गुण हे मुलींनी मिळवलेल्या सरासरी गुणांपेक्षा 20% ने जास्त आहेत. जर मुलांचे मुलींशी असणाऱ्या संख्येचे गुणोत्तर 5 : 8 असेल, तर मुलींनी मिळवलेले सरासरी गुण किती आहेत?

Ans
- ✓ 1. 58.5
- ✗ 2. 59.7
- ✗ 3. 58
- ✗ 4. 62

blackbook

Q.33 अणुअंकाबाबत (atomic number) खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे?

Ans

✗ 1. अणुअंक नेहमी अणुवस्तुमानांकापेक्षा अधिक असतो.

✓ 2. उदासीन अणूमध्ये अणुअंक हा इलेक्ट्रॉनची संख्या निश्चित करतो.

✗ 3. जेव्हा अणू इलेक्ट्रॉन गमावतो किंवा मिळवतो तेव्हा अणुअंक बदलतो.

✗ 4. अणुअंक म्हणजे अणूतील प्रोटॉन आणि न्यूट्रॉनची बेरीज होय.

Q.34 जर MOBILE या शब्दातील प्रत्येक अक्षर इंग्रजी वर्णक्रमानुसार मांडले, तर किती अक्षरांचे स्थान अपरिवर्तित राहील?

Ans

✗ 1. तीन

✗ 2. दोन

✓ 3. शून्य

✗ 4. एक

Q.35 दिलेल्या मालिकेत प्रश्नचिन्हाच्या (?) जागी काय आले पाहिजे?

17 28 50 83 127 ?

Ans

✗ 1. 193

✗ 2. 188

✓ 3. 182

✗ 4. 199

Q.36 खालीलपैकी कोणते सजीव, सूर्यप्रकाश आणि हरितद्रव्य वापरून स्वतःचे अन्न तयार करू शकतात?

Ans

✗ 1. शाकभक्षी

✗ 2. कवक

✗ 3. सर्वभक्षी

✓ 4. हिरव्या वनस्पती

Q.37 Which of the following compounds can undergo an addition reaction, and what feature of its structure makes this possible?

Ans

✗ 1. Methanoic acid; Because it contains a carboxylic group

✗ 2. Ethanol; Because it has a hydroxyl group

✓ 3. Ethene; Because it contains a double bond

✗ 4. Propane; Because it contains only single bonds

Q.38 R, S, T, U, G, H आणि I ह्या व्यक्ती एका वर्तुळाकार टेबलाच्या केंद्राकडे तोंड करून बसल्या आहेत.
G च्या उजवीकडून मोजल्यास G आणि S यांच्यादरम्यान केवळ चार व्यक्ती बसल्या आहेत. G हा U च्या डावीकडे तिसऱ्या स्थानावर बसला आहे.
H हा R च्या डावीकडे तिसऱ्या स्थानावर बसला आहे. T हा S आणि U या दोन्हीचा लगतचा शेजारी आहे.
तर I च्या उजवीकडून मोजल्यास I आणि T यांच्यादरम्यान किती व्यक्ती बसलेल्या असतील?

Ans

✗ 1. एक

✗ 2. चार

✗ 3. तीन

✓ 4. दोन

Q.39 हवेतील दमट कार्बन डायऑक्साइडशी अभिक्रिया होऊन खालीलपैकी कोणत्या धातूचा चकचकीत तपकिरी पृष्ठभाग हळूहळू नाहीसा होतो आणि त्यावर हिरव्या रंगाचा थर (coat) जमा होतो?

Ans

✗ 1. ॲल्युमिनियम

✗ 2. जस्त

✓ 3. तांबे

✗ 4. सोने

black

Q.40 एका पाईपाद्वारे एक टाकी 24 मिनिटांत भरता येते, तर दुसऱ्या पाईपाद्वारे पूर्ण भरलेली टाकी 88 मिनिटांत रिकामी करता येते. जर दोन्ही पाईप एकत्रितपणे सुरू केले, तर रिकाम्या टाकीचा एक-तृतीयांश भाग भरण्यासाठी किती कालावधी (मिनिटांमध्ये) लागेल?

Ans
- ✗ 1. 44
- ✗ 2. 33
- ✓ 3. 11
- ✗ 4. 22

Q.41 एका विशिष्ट संकेतात,
'honest successful person' ला 'cf py kj' असे संकेतबद्ध केले आहे
'honest reviews film' ला 'cb iq cf' असे संकेतबद्ध केले आहे आणि
'all successful reviews' ला 'py yj iq' असे संकेतबद्ध केले आहे.
(सर्व संकेत केवळ दोन अक्षरी संकेत आहेत.)

successful याचा संकेत काय असेल?

Ans
- ✗ 1. kj
- ✓ 2. py
- ✗ 3. cf
- ✗ 4. vj

Q.42 **In 2026, AIKosh was highlighted in India's AI governance and innovation ecosystem. What is AIKosh mainly associated with?**

Ans
- ✗ 1. Cybercrime police stations
- ✗ 2. Defence procurement contracts
- ✓ 3. AI datasets and sectoral models
- ✗ 4. Satellite-launch authorisation

Q.43 जेव्हा पांढरा प्रकाश प्रिझममधून जातो, तेव्हा तो रंगांच्या वर्णपंक्तीत विभागला जातो. तर या रंगांचा क्रम प्रामुख्याने कोणत्या घटकावर अवलंबून असतो?

Ans
- ✗ 1. ज्या कोनामध्ये पांढरा प्रकाश प्रिझममध्ये प्रवेश करतो तो कोन
- ✓ 2. वेगवेगळ्या तरंगलांबींसाठी अपवर्तनांकामधील फरक
- ✗ 3. प्रिझमचा भूमितीय आकार
- ✗ 4. पांढऱ्या प्रकाश किरणाची रुंदी

Q.44 **Sachin invested ₹45000 at 4% per annum for 1 year at compound interest, compounded half-yearly. The amount received by him is:**

Ans
- ✗ 1. ₹46865
- ✓ 2. ₹46818
- ✗ 3. ₹47784
- ✗ 4. ₹46055

Q.45 **A delivery robot moves a package along a conveyor belt. If the robot doubles the mass of the package but keeps the acceleration unchanged, what happens to the force the robot must apply considering other resistive forces negligible?**

Ans
- ✗ 1. The force required by the robot becomes four times as large as before
- ✓ 2. The force required by the robot becomes twice as large as before
- ✗ 3. The force required by the robot remains unchanged
- ✗ 4. The force required by the robot becomes half as large as before

Q.46 **Which of the following is a quantitative tool of monetary policy used by the Reserve Bank of India?**

Ans
- ✗ 1. Budget
- ✓ 2. Statutory Liquidity Ratio
- ✗ 3. Moral Suasion
- ✗ 4. Direct Action

black book

Q.47 **A manufacturer fixes his selling price at 26% over the cost of production. If the cost of production goes up by 8%, and the manufacturer raises his selling price by 50%, find the profit percentage.**

Ans

✗ 1. 76%

✗ 2. 73%

✗ 3. 72%

✓ 4. 75%

Q.48 **उत्तरेकडे तोंड करून असलेल्या 54 जणांच्या एका रांगेत फिरोझ हा डाव्या टोकापासून 23 व्या स्थानावर आहे. जर सौरभ हा फिरोझच्या डावीकडे 5 व्या स्थानावर बसला असेल, तर रांगेच्या उजव्या टोकापासून सौरभचे स्थान काय असेल?**

Ans

✓ 1. 37 वे

✗ 2. 35 वे

✗ 3. 34 वे

✗ 4. 36 वे

Q.49 **भाबरच्या दक्षिणेला असलेला दलदलीचा,वनाच्छादित तराई पट्टा कोणत्या राष्ट्रीय उद्यानासाठी प्रसिद्ध आहे?**

Ans

✗ 1. गीर राष्ट्रीय उद्यान

✗ 2. रणथंबोर राष्ट्रीय उद्यान

✗ 3. काझीरंगा राष्ट्रीय उद्यान

✓ 4. दुधवा राष्ट्रीय उद्यान

Q.50 **दिलेल्या मालिकेतील प्रश्नचिन्हाच्या (?) जागी काय यायला हवे?**

3.6 7.8 12.0 16.2 20.4 24.6 ?

Ans

✓ 1. 28.8

✗ 2. 27. 8

✗ 3. 28.6

✗ 4. 27.4

Q.51 **जेव्हा प्रकाशाचा किरण हवेतून काचेच्या बहिर्वक्र भिंगात जातो, तेव्हा त्याचे काय होते?**

Ans

✓ 1. भिंगात प्रवेश करताना ते स्तंभाकडे झुकते.

✗ 2. भिंगात प्रवेश करताना ते स्तंभापासून दूर झुकते.

✗ 3.
ते हवेत परत परावर्तित होते.

✗ 4. ते न झुकता सरळ रेषेत पुढे जाते.

Q.52 **जून 2026 मध्ये जारी करण्यात आलेल्या संरक्षण सेवांसाठीच्या सुधारित वित्तीय अधिकारांच्या शिष्टमंडळाचा मुख्य उद्देश संरक्षण प्रशासनाच्या कोणत्या पैलूला बळकट करणे हा होता?**

Ans

✗ 1. सिंगल व्हेंडर्सद्वारे परदेशी खरेदी

✓ 2. फील्ड कमांडर्सची परिचालन कार्यक्षमता

✗ 3. अग्निवीरांसाठी भरतीचे नियम

✗ 4. क्रीडा संस्थांवर नागरी नियंत्रण

Q.53 **पृथ्वीच्या तापमानवाढीत मायक्रोवेव्ह्ज आणि रेडिओ वेव्ह्ज यांचे योगदान अत्यल्प असते, याचे खालीलपैकी कोणते स्पष्टीकरण योग्य आहे?**

Ans

✗ 1. ते ढगांद्वारे अडवले जातात.

✗ 2. ते वायूंमध्ये अडकून राहतात.

✗ 3. ते ओझोनद्वारे शोषले जातात.

✓ 4. त्यांच्यामध्ये खूप कमी ऊर्जा असते.

adda247

Q.54 लव बिंदू A पासून सुरुवात करतो आणि पूर्वेकडे 4 km गाडी चालवतो. नंतर तो उजवीकडे वळतो आणि 10 km गाडी चालवतो. तो शेवटचे डावे वळण घेतो आणि 8 km गाडी चालवतो आणि बिंदू B वर येऊन थांबतो. कुश हा बिंदू A पासून पूर्वेकडे 13 km वर असलेल्या बिंदू P पासून सुरुवात करतो आणि पूर्वेकडे 6 km गाडी चालवतो. नंतर तो उजवे वळण घेतो आणि 10 km गाडी चालवतो. तो शेवटचे डावे वळण घेतो आणि 2 km गाडी चालवतो आणि बिंदू Q वर येऊन थांबतो. तर बिंदू Q आणि बिंदू B मधील सर्वात कमी अंतर किती असेल? (सर्व वळणे केवळ 90 अंश वळणे आहेत.)

Ans
- ✗ 1. 10 km
- ✗ 2. 11 km
- ✗ 3. 8 km
- ✓ 4. 9 km

Q.55 भारताची कोणती पंचवार्षिक योजना केंद्रातील राजकीय अनिश्चितता आणि आंतरराष्ट्रीय ताळेबंदाची बिघडती स्थिती, कर्जाचे वाढते ओझे, अर्थसंकल्पातील वाढती तूट, उद्योगातील मंदी आणि चलनवाढ यांमुळे दोन वर्षांसाठी पुढे ढकलण्यात आली?

Ans
- ✓ 1. आठवी पंचवार्षिक योजना
- ✗ 2. तिसरी पंचवार्षिक योजना
- ✗ 3. दुसरी पंचवार्षिक योजना
- ✗ 4. चौथी पंचवार्षिक योजना

Q.56 या प्रश्नात, एका प्रश्नानंतर (I) आणि (II) क्रमांकित अशी दोन विधाने दिली आहेत. प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी विधानांत दिलेली माहिती पुरेशी आहे की नाही हे तुम्हाला ठरवायचे आहे. दोन्ही विधाने वाचा आणि योग्य उत्तर निवडा.

प्रश्न:
5 काठ्यांपैकी, R, D, A, L आणि X या प्रत्येकाची उंची वेगळी असल्यास कोणती काठी सर्वात उंच असेल?
विधाने:
(I) A हा केवळ दोन काठ्यांपेक्षा लहान आहे. X हा A पेक्षा उंच आहे.
(II) L हा X पेक्षा उंच आहे.

Ans
- ✓ 1. प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी विधाने I आणि II मधील माहिती एकत्रितपणे (आणि केवळ विधान I किंवा केवळ विधान II नाही) पुरेशी आहे.
- ✗ 2. केवळ विधान II मधील माहिती प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी पुरेशी आहे, तर विधान I मधील माहिती पुरेशी नाही.
- ✗ 3. विधान I आणि II मधील माहिती एकत्रितपणे प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी पुरेशी नाही.
- ✗ 4. केवळ विधान I मधील माहिती प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी पुरेशी आहे, तर विधान II मधील माहिती पुरेशी नाही.

Q.57 धातूंचे निष्कर्षण करण्यापूर्वी धातुकांचे समृद्धन (enrichment) करणे का आवश्यक असते?

Ans
- ✗ 1. धातुकाचे वजन वाढवण्यासाठी त्यात अशुद्धी मिसळणे
- ✗ 2. पुढील प्रक्रिया न करता धातुकाचे थेट शुद्ध धातूमध्ये रूपांतर करण्यासाठी
- ✗ 3. निष्कर्षणापूर्वी धातुकाची भौतिक अवस्था स्थायूपासून द्रवामध्ये बदलण्यासाठी
- ✓ 4. अशुद्धी दूर करून धातू निष्कर्षण दरम्यान होणाऱ्या खर्चाच्या व ऊर्जेच्या कपातीसाठी

Q.58 राज्यसभेचे सभापती म्हणून खालीलपैकी कोणते कार्य उपराष्ट्रपतींचे कर्तव्य नाही?

Ans
- ✗ 1. सभागृहात सुव्यवस्था राखणे
- ✗ 2. मतदानासाठी विधेयके आणि प्रस्ताव मांडणे
- ✗ 3. सदस्यांना बोलण्याची परवानगी देणे
- ✓ 4. प्रत्येक विधेयकात मतदान करणे

Q.59 अमिबामध्ये जटिल पदार्थांचे साध्या पदार्थांमध्ये पचन कोणत्या रचनेत होते?

Ans
- ✗ 1. थेट पेशीद्रव्यात
- ✗ 2. पेशीपटलावर
- ✓ 3. अन्न-रिक्तिकेच्या आत
- ✗ 4. केंद्रकाच्या आत

Q.60 भारताचा कोणता व्हाइसरॉय कॅबिनेट मिशन योजनेशी संबंधित होता?

Ans
- ✗ 1. लॉर्ड लिनलिथगो
- ✗ 2. लॉर्ड माउंटबॅटन
- ✓ 3. लॉर्ड वेवेल
- ✗ 4. लॉर्ड इर्विन

Black

Q.61 **An object is moved 7 m horizontally by a constant force of 250 N. It is then lifted 1 m vertically by the same force. In which case is more work done?**

Ans

✗ 1. Equal work is done in both cases because the applied force is the same.

✗ 2. More work is done during lifting because it is against gravity.

✓ 3. More work is done during horizontal motion because the displacement is greater.

✗ 4. Less work is done during horizontal motion because the object is not lifted.

Q.62 **एका विशिष्ट सांकेतिक भाषेत,**
A + B म्हणजे 'A ही B ची आई आहे'
A – B म्हणजे 'A हा B चा भाऊ आहे'
A x B म्हणजे 'A ही B ची पत्नी आहे'
A % B म्हणजे 'A हे B चे वडील आहेत'
A # B म्हणजे 'A ही B ची मुलगी आहे'
या माहितीच्या आधारे, जर 'Tm % Np + Dm # Gu % Pt' असे आहे, तर Tm चे Pt शी काय नाते असेल?

Ans

✗ 1. वडिलांचे वडील

✓ 2. आईचे वडील

✗ 3. पत्नीचे वडील

✗ 4. मुलीचा पती

Q.63 **जटिल स्थायी ऊतीमध्ये जलवाहिन्यांच्या मुख्य कार्याचे अचूक वर्णन खालीलपैकी कोणते विधान करते?**

Ans

✗ 1. तयार केलेले अन्नाचे खालच्या दिशेने परिवहन करणे

✗ 2. राळ (रेझिन्स) आणि चिकाचा (लॅटेक्स) साठा करणे

✗ 3. वनस्पतींना केवळ आधार देणे

✓ 4. पाणी आणि खनिजांचे वरच्या दिशेने परिवहन करणे

Q.64 **Which statement best illustrates the Law of Constant Proportions in a chemical compound?**

Ans

✗ 1. Copper sulfate may have different amounts of copper and sulfur.

✗ 2. Air contains varying amounts of gases based on location.

✓ 3. Water always contains hydrogen and oxygen in a fixed ratio by mass.

✗ 4. Salt can have changing ratios of sodium and chlorine.

Q.65 **A cart is pulled 5.4 m along a horizontal surface by a 40 N force acting at an angle of 30° to the horizontal. What is the work done by the force (approximately)?**

Ans

✓ 1. 187 J

✗ 2. 135 J

✗ 3. 175 J

✗ 4. 169 J

Q.66 **'BECOMINGS' या शब्दातील प्रत्येक स्वर इंग्रजी वर्णक्रमानुसार त्याच्या लगत आधी असणाऱ्या अक्षराने बदलला जातो आणि प्रत्येक व्यंजन हे इंग्रजी वर्णमालेतील त्याच्या लगत नंतर असणाऱ्या अक्षराने बदलले जाते. अशा प्रकारे तयार झालेल्या अक्षरांच्या गटात नेमकी दोनदा येणारी अक्षरे किती असतील?**

Ans

✗ 1. दोन

✓ 2. तीन

✗ 3. एक

✗ 4. चार

Q.67 **A ball rolls down a slope with a constant acceleration of 3 meters per second squared for 4 seconds. What is its final velocity if it started from rest?**

Ans

✓ 1. 12 meters per second

✗ 2. 3 meters per second

✗ 3. 16 meters per second

✗ 4. 7 meters per second

blackbook

Q.68 'A' म्हणजे '÷', 'B' म्हणजे '×', 'C' म्हणजे '+' आणि 'D' म्हणजे '−' असल्यास, पुढील समीकरणातील प्रश्नचिन्हाच्या (?) जागी काय येईल?

5 B 6 D 117 A 3 C 18 = ?

Ans
- ✗ 1. 18
- ✗ 2. 13
- ✓ 3. 9
- ✗ 4. 21

Q.69 जून-जुलै 2026 दरम्यान आयोजित, तरुण संशोधकांनी जगभरातील नोबेल विजेत्यांशी संवाद साधला त्या 75व्या लिंडाऊ नोबेल लॉरिएट मीटिंगचे यजमानपद खालीलपैकी कोणत्या देशाने भूषवले होते ?

Ans
- ✗ 1. स्वीडन
- ✗ 2. स्वित्झर्लंड
- ✗ 3. ऑस्ट्रिया
- ✓ 4. जर्मनी

Q.70 A, B, U, V, Y, आणि Z यांपैकी प्रत्येकाने वेगवेगळे गुण मिळवले आहेत. केवळ दोन व्यक्तींनी V पेक्षा कमी गुण मिळवले आहेत. A ने U पेक्षा लगत जास्त गुण मिळवले आहेत. U आणि B च्या दरम्यान केवळ दोन व्यक्तींनी गुण मिळवले आहेत. Z ने Y पेक्षा जास्त गुण मिळवले आहेत. कोणाचेही गुण B पेक्षा कमी नाहीत. तर Z पेक्षा जास्त गुण किती व्यक्तींनी मिळवले असतील?

Ans
- ✓ 1. शून्य
- ✗ 2. एक
- ✗ 3. दोन
- ✗ 4. तीन

Q.71 एक वस्तू तिच्या खरेदी किमतीवर 179% नफ्याने विकली जाते. जर खरेदी किंमत आणि विक्री किंमत यांची अदलाबदल केली, तर या व्यवहारातील तोट्याची टक्केवारी किती असेल? तुमचे उत्तर दोन दशांश स्थानांपर्यंत मर्यादित करा.

Ans
- ✓ 1. 64.16 %
- ✗ 2. 65.56 %
- ✗ 3. 65.69 %
- ✗ 4. 64.13 %

Q.72 डिसेंबर 2025 मध्ये कोणता भारतीय क्रिकेटपटू 20,000 आंतरराष्ट्रीय धावांचा टप्पा ओलांडणारा चौथा भारतीय ठरला?

Ans
- ✗ 1. विराट कोहली
- ✗ 2. सौरव गांगुली
- ✓ 3. रोहित शर्मा
- ✗ 4. शिखर धवन

Q.73 खालील अक्षरे आणि चिन्हांच्या मालिकेचा संदर्भ घ्या आणि प्रश्नाचे उत्तर द्या. मोजणी केवळ डावीकडून उजवीकडेच करायची आहे.
(डावी बाजू) % S = T A # O M O H E Z E L R U V & J C / (उजवी बाजू)
दिलेल्या मालिकेत अशी किती अक्षरे आहेत, की ज्यांच्या प्रत्येकाच्या लगत आधी एक चिन्ह आणि लगत नंतर एक अक्षर आहे?

Ans
- ✗ 1. दोन
- ✓ 2. तीन
- ✗ 3. एक
- ✗ 4. चार

Q.74 धमन्यांच्या कोणत्या संरचनीय वैशिष्ट्यामुळे त्या उच्च रक्तदाब सहन करू शकतात?

Ans
- ✓ 1. जाड आणि लवचिक भित्तिका
- ✗ 2. पातळ आणि लवचिक भित्तिका
- ✗ 3. उलटा प्रवाह (backflow) रोखण्यासाठी असलेल्या झडपा
- ✗ 4. एका पेशीच्या थराइतकी जाडी असलेली भित्तिका

black book

Q.75 एका विशिष्ट तर्कानुसार 13 हे 98 शी संबंधित आहे. त्याचप्रकारे, 21 हे 154 शी संबंधित आहे, तर त्या तर्कानुसार खालीलपैकी काय 25 शी संबंधित असेल?
(सूचना : क्रिया संपूर्ण संख्येवर कराव्यात, तिच्यातील अंकांमध्ये त्या संख्येची विभागणी करू नये. उदाहरणार्थ, 13 – येथे 13 वर बेरीज/वजाबाकी/गुणाकार इ. क्रिया करणे अभिप्रेत आहे, मात्र 13 ची विभागणी 1 आणि 3 अशी करून 1 आणि 3 यांवर गणितीय क्रिया करणे अभिप्रेत नाही.)

Ans
✗ 1. 195
✗ 2. 163
✓ 3. 182
✗ 4. 174

Q.76 एका चौकोनाच्या कर्णाची लांबी 54 cm आहे, आणि इतर दोन शिरोबिंदूंपासून या कर्णावर काढलेले लंब अनुक्रमे 38 cm आणि 18 cm आहेत. तर त्या चौकोनाचे क्षेत्रफळ काढा.

Ans
✗ 1. $1712\ cm^2$
✗ 2. $1612\ cm^2$
✓ 3. $1512\ cm^2$
✗ 4. $1812\ cm^2$

Q.77 **A chef installs a new heating filament in a restaurant toaster, ensuring that the filament is twice as long and made from a material with half the resistivity of the previous one, but keeps the cross-sectional area unchanged. Compared to the old filament, what will happen to the resistance of the new filament?**

Ans
✗ 1. It will be four times greater than before
✗ 2. It will be twice as much as before
✓ 3. It will remain the same as before
✗ 4. It will be half as much as before

Q.78 खालीलपैकी कोणते अक्षर-समूह # आणि % च्या जागी येतील, जेणेकरून :: च्या डाव्या बाजूला असलेल्या अक्षर-समूहांच्या जोडीमधील प्रारुप आणि संबंध हा :: च्या उजव्या बाजूला असलेल्या जोडीमधील प्रारुप आणि संबंधासारखाच असेल?

 # : KHO:: MJQ: %

Ans
✗ 1. # = JGN, % = NKS
✓ 2. # = JGN, % = NKR
✗ 3. # = JGM, % = NKR
✗ 4. # = JGN, % = NLR

Q.79 या प्रश्नात, खाली दिलेल्या संकेतांनुसार आणि त्यानंतर दिलेल्या अटींनुसार संख्या/चिन्हांच्या एका गटासाठी अक्षरांचे संकेत वापरले आहेत. अटींचे पालन करणारा संकेतांचा योग्य संच हेच तुमचे उत्तर असेल. जर कोणत्याही अटी लागू होत नसतील, तर तक्त्यात दिल्याप्रमाणे संबंधित संख्या/चिन्हासाठीचे संकेत थेट वापरावेत.

संख्या/चिन्ह 4 @ 9 # 1 % 7 & 2 $ 8 + 5 6

संकेत J M W T H P L F D R A U K Q

अटी–
ii. जर पहिला घटक चिन्ह असेल, तर चौथा घटक © म्हणून संकेतबद्ध करावा.
ii. जर दुसरा घटक विषम असेल आणि चौथा घटक सम असेल, तर चौथा घटक © म्हणून संकेतबद्ध करावा.
ii. जर तिसरा घटक चिन्ह असेल, तर पाचव्या संकेताच्या जागी तिसरा संकेत वापरावा .

खालील गोष्टीसाठी संकेत काय असेल?
5 9 1 8 2

Ans
✓ 1. KWH©D
✗ 2. KWHWD
✗ 3. KWHAD
✗ 4. K©HAD

black book

Q.80 **If the object distance is negative in the mirror formula, what does this indicate about the object's position?**

Ans
- ✔ 1. The object is placed in front of the mirror
- ✘ 2. The object is at the focal point
- ✘ 3. The object is behind the mirror
- ✘ 4. The object is at the center of curvature

Q.81 **मूल्यांकन करा: 88 − {7 − (−48) ÷ (−12)}**

Ans
- ✘ 1. 83
- ✘ 2. 86
- ✔ 3. 85
- ✘ 4. 84

Q.82 **खालील टेबल एका इमारतीत राहणाऱ्या वेगवेगळ्या वयोगटांतील व्यक्तींची संख्या दर्शवते. जर या डेटाचा बहुलक 39 असेल, तर f चे मूल्य काढा.**

वय (वर्षांमध्ये)	व्यक्तींची संख्या
0-15	12
15-30	f
30-45	24
45-60	18
60-75	11
75-90	7

Ans
- ✘ 1. 17
- ✔ 2. 15
- ✘ 3. 20
- ✘ 4. 12

Q.83 **आवर्तसारणीत ऑक्सिजन या मूलद्रव्याचे प्रतिनिधित्व कोणती संज्ञा करते?**

Ans
- ✘ 1. N
- ✔ 2. O
- ✘ 3. C
- ✘ 4. H

Q.84 **जर '+' म्हणजे '−' असेल , '−' म्हणजे '×' असेल , '×' म्हणजे '÷' असेल आणि '÷' म्हणजे '+' असेल, तर खालील समीकरणात प्रश्नचिन्हाच्या (?) जागी काय येईल?**

25 − 4 ÷ 15 + 42 × 2 = ?

Ans
- ✘ 1. 98
- ✘ 2. 97
- ✘ 3. 96
- ✔ 4. 94

Q.85 **रोहन हा विक्रमचा मुलगा आहे. विक्रम हा नेहाचा भाऊ आहे. नेहा ही अर्जुनची पत्नी आहे. अर्जुन हा प्रियाचा वडील आहे. रोहनचे प्रियाशी काय नाते असेल?**

Ans
- ✘ 1. आईच्या बहिणीचा मुलगा
- ✔ 2. आईच्या भावाचा मुलगा
- ✘ 3. वडिलांच्या भावाचा मुलगा
- ✘ 4. वडिलांच्या बहिणीचा मुलगा

blackbook

Q.86 O केंद्र आणि 10 cm त्रिज्या असलेल्या एका वर्तुळात ABC हा समभुज त्रिकोण अंतर्लिखित केला आहे. तर समभुज त्रिकोण ABC मध्ये अंतर्लिखित असलेल्या वर्तुळाची त्रिज्या काढा.

Ans
- ✗ 1. 6 cm
- ✓ 2. 5 cm
- ✗ 3. 4 cm
- ✗ 4. 8 cm

Q.87 उत्तरेकडे तोंड करून 67 व्यक्ती एका रांगेत उभ्या आहेत. दीक्षा डाव्या टोकाकडून 13 व्या स्थानावर आहे तर राघव उजव्या टोकाकडून 15 व्या स्थानावर आहे. तर दीक्षा आणि राघव यांच्या दरम्यान किती व्यक्ती असतील?

Ans
- ✗ 1. 37
- ✗ 2. 38
- ✓ 3. 39
- ✗ 4. 40

Q.88 X आणि Y या दोन मित्रांनी अनुक्रमे ₹180 आणि ₹240 चे प्रारंभिक भांडवल गुंतवून एक व्यवसाय सुरू केला. वर्षाच्या शेवटी व्यवसायात ₹17,297 इतका नफा झाला. तर या नफ्यातील X चा वाटा (₹ मध्ये) किती असेल, ते काढा.

Ans
- ✓ 1. 7,413
- ✗ 2. 7,263
- ✗ 3. 7,363
- ✗ 4. 7,313

Q.89 A certain sum of money, when invested at simple interest, amounts to ₹1,750 in 2 years and ₹2,500 in 3 years. Find the rate of interest per annum, in %.

Ans
- ✗ 1. 100
- ✗ 2. 200
- ✓ 3. 300
- ✗ 4. 125

Q.90 If the molecular mass of a diatomic element X_2 is 70 u, the atomic mass of X is:

Ans
- ✗ 1. 140 u
- ✓ 2. 35 u
- ✗ 3. 17.5 u
- ✗ 4. 70 u

Q.91 स्त्रियांच्या प्रजननक्षम वयात दर महिन्याला गर्भाशयाच्या आतील स्तराची जाडी का वाढते?

Ans
- ✗ 1. गर्भाशयातून शुक्राणूंच्या हालचालीस मदत करण्यासाठी
- ✗ 2. अंडाशयाला परिपक्व अंडी मुक्त करण्यास मदत करण्यासाठी
- ✗ 3. प्रजनन संप्रेरकांच्या स्रावाला चालना देण्यासाठी
- ✓ 4. फलित अंड्याच्या संभाव्य रोपणाची तयारी करण्यासाठी

Q.92 एका बंद आयताकृती बॉक्सच्या कडांच्या लांबीचे गुणोत्तर 5 : 6 : 7 आहे. जर त्याचे एकूण पृष्ठफळ 3424 cm^2 असेल, तर सर्वात लहान कडेची लांबी शोधा.

Ans
- ✗ 1. 18 cm
- ✗ 2. 16 cm
- ✗ 3. 24 cm
- ✓ 4. 20 cm

Q.93 इंग्रजी वर्णानुक्रमानुसार खालील चार अक्षर-समूह जोड्यांपैकी तीन जोड्या एका विशिष्ट प्रकारे एकसारख्या आहेत आणि अशा प्रकारे त्या एक गट तयार करतात. कोणती अक्षर-समूह जोडी त्या गटात मोडत नाही?
(टीपः गटात न मोडणारी जोडी ही अक्षर-समूहातील व्यंजनांच्या/स्वरांच्या संख्येवर किंवा अक्षर-समूहातील त्यांच्या स्थानावर आधारित नाही.)

Ans
✗ 1. IL-CG
✗ 2. KN-EI
✓ 3. DJ-AF
✗ 4. MP-GK

Q.94 पुस्तकांच्या एक संचाची किंमत ₹2,000 सूचीबद्ध केली आहे. एक पुस्तक विक्रेता छापील किमतीवर 15% सवलतीची स्कीम ऑफर करतो. तर ग्राहकाला द्यावी लागणारी निव्वळ किंमत किती असेल?

Ans
✗ 1. ₹1,750
✗ 2. ₹1,600
✓ 3. ₹1,700
✗ 4. ₹1,800

Q.95 जर एका चौरसाकृती बागेभोवती 2.5 मीटर एकसमान रुंदीचा रस्ता असेल आणि त्या रस्त्याचे क्षेत्रफळ 295 चौ.मी. असेल, तर रस्त्यासह बागेचे एकूण क्षेत्रफळ काढा.

Ans
✗ 1. 625 m^2
✓ 2. 1024 m^2
✗ 3. 729 m^2
✗ 4. 900 m^2

Q.96 दरवर्षी 7% चक्रवाढ घसरण (depreciation) झाल्यानंतर दोन वर्षांनी एका खेळण्यातील कारची किंमत ₹21,576 इतकी आहे. तर पहिल्या वर्षाच्या शेवटी त्या खेळण्यातील कारची किंमत किती होती?

Ans
✗ 1. ₹23,320
✓ 2. ₹23,200
✗ 3. ₹22,500
✗ 4. ₹23,900

Q.97 समभुज चौकोनी आकाराच्या शेताच्या कर्णांची लांबी 138 m आणि 184 m आहे.तर त्या शेताची परिमिती (m मध्ये) किती असेल?

Ans
✗ 1. 465
✗ 2. 479
✗ 3. 445
✓ 4. 460

Q.98 If the mean of the following data is 41, then what is the value of x?

Class	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70
Frequency	48	39	43	25	X

Ans
✗ 1. 25
✓ 2. 20
✗ 3. 22
✗ 4. 27

Q.99 खालील अक्षरे आणि चिन्हांच्या मालिकेचा संदर्भ घ्या आणि प्रश्नाचे उत्तर द्या. मोजणी केवळ डावीकडून उजवीकडे करायची आहे.
(डावी बाजू) R © @ G D $ @ % N P D # P D % N © F H $ Z H (उजवी बाजू)
दिलेल्या मालिकेत अशी किती चिन्हे आहेत, की ज्यांच्या लगत आधी एक अक्षर आणि लगत नंतरदेखील एक अक्षर आहे?

Ans
- ✗ 1. 8
- ✗ 2. 7
- ✗ 3. 5
- ✓ 4. 4

Q.100 परागण प्रयोगांदरम्यान फुलाला कापडी पिशवीने का झाकले जाते?

Ans
- ✗ 1. नाजूक रोपाला जोरदार वारा आणि पावसापासून वाचवण्यासाठी
- ✗ 2. पाकळ्यांच्या एकूण वाढीचा वेग वाढवण्यासाठी
- ✓ 3. नको असलेले परागकण फुलापर्यंत पोहोचण्यापासून रोखण्यासाठी
- ✗ 4. वाढणाऱ्या रोपाला रोग होण्यापासून वाचवण्यासाठी

"

Blackbook